

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Сілецької гімназії
імені Івана Климів-Легенди
30.08.2024р. № ____

Освітня програма
Сілецької гімназії імені Івана Климів-Легенди
за типовою освітньою програмою
для 5-6 класів

СХВАЛЕНО
Протокол засідання педагогічної
ради
Сілецької гімназії
імені Івана Климів-Легенди
30.08.2024р. протокол №1

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Загальні положення.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти.
4. Навчальний план 5-6 клас.
5. Перелік модельних навчальних програм.
6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання.
7. Опис інструментарію оцінювання

1. Загальні положення.

Освітня програма для 5-6 класів Сілецької гімназії імені Івана Климів-Легенди розроблена на основі Типової (наказ МОН 19.02.2021 №235 зі змінами (в редакції наказу МОН 09.08.2024р №1120)). Відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», вона відповідає структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання; визначає (в обсязі не меншому, ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання; містить навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми; містить перелік модельних навчальних програм, які використовує заклад освіти в освітньому процесі, опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Дана освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2022 року № 972.

Під час розроблення даної Освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової та кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Державного стандарту метою адаптаційного циклу базової середньої освіти є розвиток природних здібностей, інтересів, обдарувань учнівства, формування компетентностей, необхідних для їх соціалізації та громадянської активності, свідомого вибору подальшого життєвого шляху та самореалізації, продовження навчання у циклі базового предметного (7-9 клас) та згодом на рівні профільної освіти або здобуття професії, виховання відповідального, шанобливого ставлення до родини, суспільства, навколишнього природного середовища, національних та культурних цінностей українського народу.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою для 5-6 кл.(адаптаційний цикл) базової середньої освіти можуть розпочинати учні й учениці, які на момент зарахування (переведення) до Сілецької гімназії імені Івана Климів-Легенди, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти, які в умовах воєнного стану вимушено виїхали за межі України та повернулися в Україну, здійснюється в порядку, визначеному педагогічною радою закладу освіти, із урахуванням рекомендацій Міністерства освіти і науки України (наказ МОН від 02.08.2024 № 1093).

Визнання результатів навчання здобувачів освіти із числа внутрішньо переміщених осіб може бути здійснено на основі довідки або іншого документа,

виданого закладом освіти, у якому дитина здобувала освіту за місцем тимчасового перебування.

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення такого оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти для Сілецької гімназії імені Івана Климів-Легенди наведено в таблиці 1, розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання (відповідно дод.1 Типової освітньої програми для закладів з навчанням українською мовою). Кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподілено між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірконими освітніми компонентами. Обсяг навчального навантаження для учнів для 5 класу – 1085 годин/навчальний рік, 6 класів - 1190 годин/навчальний рік.

Таблиця 1

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		План	Мін	Макс	План	Мін	Макс
Мовно-літературна	на тиждень	12	10	13	12	10	13
	на рік	420	350	455	420	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6
	на рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	на тиждень	2	1,5	3	4	2	5
	на рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1	3	1	1	3
	на рік	35	35	105	35	35	105
	на тиждень	1	1	2	2	1,5	3

Громадянська та історична	на рік	35	35	70	70	52,5	105
Інформатична	на тиждень	2	1	2	2	1	2
	на рік	70	35	70	70	35	70
Технологічна	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Мистецька	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Усього на рік	на тиждень	30	23,5	38	33	24,5	41
	на рік	1050	822,5	1330	1155	857,5	1435
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Додаткові на тиждень	1			1		
	Додаткові на рік	35			35		
	Друга іноземна на тиждень	0			0		
	Друга іноземна на рік	0			0		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34		
	на рік	1085			1190		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28			31		
	на рік	980			1085		

4. Навчальний план 5-6 клас

Навчальний план для 5-6 класу Сілецької гімназії імені Івана Климів-Легенди складено на основі додатку 4 до Типової освітньої програми для 5- 9 класів закладів загальної середньої освіти (затв. наказ МОН України 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу МОН 09.08.2024 р. № 1120)). Він зорієнтований на роботу за 5-денним навчальним тижнем та містить перелік навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, розподіл навчального навантаження за роками навчання між навчальними предметами, години навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (додаток 1 до цієї Освітньої програми).

Кількість навчальних годин для вивчення української мови у навчальному плані

відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не є меншою, ніж у типовому навчальному плані. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень. Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження.

Кількість навчальних годин на вивчення освітніх компонентів кожної освітньої галузі визначено закладом в межах заданого діапазону (додаток 2 до Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти(затв. наказ МОН України 19.02.2021 № 235 (в редакції наказу МОН 09.08.2024 р. № 1120)) та схвалено рішенням педагогічної ради (протокол 1 від 30.08.2024р).

Сумарна кількість годин, визначена в навчальному плані на освітню галузь, не перевищує максимальну кількість годин, визначену для цієї освітньої галузі. Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом базової середньої освіти, із дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження.

У Сілецькій гімназії імені Івана Климів-Легенди запроваджено викладання як окремих навчальних предметів, так і інтегрованих курсів " Пізнаємо природу" (Природнича галузь) , "Здоров'я, безпека та добробут" (Соціальна і здоров'я збережувальна галузь), "Досліджуємо історію і суспільство" (Громадянська та історична освітня галузь) та міжгалузевий інтегрований курс "Духовність і мораль в житті людини" (Соціальна і здоров'я збережувальна галузь). Формування змісту цих курсів здійснено шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей або окремих їх складників. Ці інтегровані курси вивчаються за модельними навчальними програмами, які отримали гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», або навчальними програмами, які отримали гриф «Схвалено для використання в освітньому процесі» в установленому порядку, або за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом та/або відповідними модельними навчальними програмами.

У мовно-літературній освітній галузі для 5-6 класів обрано варіант викладання окремих предметів українська мова, українська література, зарубіжна література, одна іноземна мова (англійська)

У математичній освітній галузі - навчальний предмет «Математика» .

У природничій освітній галузі для 6 класу обрано інтегрований курс природничої освітньої галузі Пізнаємо природу і навчальний предмет Географію. Інтегрований курс природничої освітньої галузі у 5-6 класах вивчається за модельною навчальною програмою «Пізнаємо природу», що має гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Соціальна і здоров'язбережувальна освітня галузь у 5-6 класах реалізується через

інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут», який доповнено одним із міжгалузевих курсів соціального, емоційного та етичного спрямування за рахунок годин навчального навантаження для перерозподілу між освітніми компонентами (викладається за модельною навчальною програмою "Духовність і мораль в житті людини"(автор Жуковський та ін.), яка отримала гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України».

Мистецька освітня галузь реалізується через викладання окремих навчальних предметів Образотворче мистецтво та Музичне мистецтво (вчителями складено відповідні навчальні програми за модельною навчальною програмою Мистецтво (авт. Масол, Просіна та ін)).

У громадянській та історичній освітній галузі для 5-6 класів обрано інтегрований курс громадянської та історичної освітньої галузі "Досліджуємо історію і суспільство", який вивчають за модельною навчальною програмою, що має гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України», і яка міститься в Переліку модельних навчальних програм цієї Типової освітньої програми.

Навчальний план для 5-6 класів складено з урахуванням перерозподілу годин навчального навантаження, зважаючи на особливості організації освітнього процесу Сілецької гімназії та індивідуальні освітні потреби учнів, а також рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу (схвалено рішенням педагогічної ради від 30.08.2024року протокол № 1).

Перерозподіл годин здійснено на підсилення вивчення української літератури, іноземної мови, образотворчого та музичного мистецтва, інтегрованих курсів "Пізнаємо природу", "Досліджуємо історію і суспільство" (додано по 0,5 год.).

На викладання міжгалузевого курсу соціального, емоційного та етичного спрямування "Духовність і мораль в житті людини" виділено 1 годину у 5 та в 6 класах. А також додано по 1 годині на підсилення вивчення математики, географії, зарубіжної літератури, інформатики, технологій у 5-6 класах.

Гурткова робота у 5-6 класах реалізується через викладання за програмою гуртка козацько-лицарського виховання «Джура» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бондарчук О.С) для 5-9 класів (Лист МОН від 14.08.2023 № 1/12038-23 “Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році”. Реєстрація в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №3.0304-2023)

5. Перелік модельних навчальних програм.

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання, зміст навчального предмета / інтегрованого курсу та види навчальної діяльності, рекомендовані для використання в освітньому процесі. Модельні навчальні програми, за якими вчителі розробляють навчальні програми для кожного класу, можуть бути розроблені для всього рівня базової середньої освіти (5-9 класи) або окремо для кожного циклу: адаптаційного циклу (5-6 класи) та циклу базового предметного навчання (7-9 класи). Серед переліку модельних навчальних програм Сілецької гімназії абсолютно усі мають гриф

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» та відповідають вимогам до МНП визначеним в додатку 6 (наказу МОН № 1120 від 09.08.2024р.).

У таблиці 2 подано перелік МНП, які використовуються в освітньому процесі 5-6 кл. Сілецької гімназії

Таблиця 2

Предмет / Інтегрований курс	Назва модельної навчальної програми	Затвердження МОН
Українська мова	Українська мова 5-6 кл. (авт.Заболотний та ін.)	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Українська література	Українська література 5-6 кл. (авт.Архипова, Січкара, Шило.)	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Зарубіжна література	Зарубіжна література 5-6 кл. (авт. Ніколенко та ін.)	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795(у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 жовтня 2023 року № 1226)
Англійська мова	Іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Математика	Математика 5-6 кл. Істер.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Пізнаємо природу	Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Шиян та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Духовність і мораль в житті людини і суспільства	Духовність і мораль в житті людини і суспільства 5-6 кл. Жуковський та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795(у редакції наказу МОН від 09.02.2022 № 143)
Досліджуємо історію і суспільство	Досліджуємо історію і суспільство 5-6 кл. Васильків та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Інформатика	Інформатика 5-6 кл. Ривкінд та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Технології	Технології 5-6 кл. Ходзицька та ін.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Музичне мистецтво, Образотворче мистецтво	Мистецтво 5-6 кл. Масол, Просіна.	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.	Наказ МОН від 17.08.2021 № 752
Географія	Географія (6-9 класи) авт.Запотоцький, Карпюк, та ін	Наказ МОН від 12.07.2021 № 795 (зі змінами 11.04.2022р. № 324)

Спираючись на МНП, педагогічні працівники Сілецької гімназії розробляють навчальні програми предметів, інтегрованих (зокрема міжгалузевих) курсів, що містять опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж визначено Державним стандартом та/або відповідними МНП. Навчальні програми для 5-6 класів, розроблені на основі

МНП, затверджено педагогічною радою (протокол 1 від 30.08.2024р).

6. Рекомендовані форми організації освітнього процесу.

Освітній процес для 5-6 класів Сілецької гімназії ім. Івана Климів-Легенди організовано в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей, розвитку компетентностей, перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей, корекції основних компетентностей, комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути інтерактивні форми та методи навчання: дослідницькі, інформаційні, проєкти, моделювання, екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У зв'язку із введеним в Україні воєнним станом (з 24.02.2022р.), відповідно до Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти у Сілецькій гімназії ім. Івана Климів-Легенди, забезпечення якісного виконання освітньої програми у 2024/2025 навчальному році в школі за потреби може бути впроваджений змішаний формат навчання з використанням дистанційних технологій. Дистанційне навчання проводиться на освітній платформі Google Workspace, з використанням сервісів Google (Диск, Форми, Документи, Таблиці, Презентації, Blogger, Youtube, Google Meet). Дистанційне навчання здійснюватиметься у двох режимах: синхронному (всі учасники освітнього процесу одночасно перебувають у веб-середовищі) та асинхронному (освітній процес здійснюється за зручним для вчителів та учнів графіком). Не менше 50% навчального часу буде організовано у синхронному режимі. Для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання, зокрема дітей із сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах, багатодітних, малозабезпечених сімей тощо), заклад освіти забезпечує використання інших засобів комунікації, доступних для учнів (телефонний, поштовий зв'язок тощо).

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012, наказом Міністерства освіти і науки № 401 від 08.04.2016) класи діляться на групи: під час вивчення української та іноземної мов за умови наявності в класі

понад 27 учнів; під час проведення практичних занять з інформатики із використанням комп'ютерів за умови не менше ніж 8 учнів у групі, трудового навчання – діляться на групи за умови не менше 26 учнів в класі.

За заявою батьків заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

7 Опис інструментарію оцінювання

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового та вибіркового освітнього компонента навчального плану.

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється згідно з вимогами (додаток 2 у цій освітній програмі) до обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом на основі компетентнісного підходу. Результати оцінювання виражаються в балах (від 1 до 12) та в оцінювальних судженнях. Оцінювання результатів навчання учнівства з навчальних предметів, інтегрованих курсів здійснюється відповідно до загальних критеріїв оцінювання та галузевих критеріїв (відповідно додатки 1 та 2 до наказу МОН України № 1093 від 02.08. 2024р "Про затвердження рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання"), у яких ураховано характеристики груп загальних результатів навчання відповідної освітньої галузі .

Оцінювання здійснюється із застосуванням завдань різних когнітивних рівнів: на відтворення знань, на розуміння, на застосування в стандартних і змінених навчальних ситуаціях, уміння висловлювати власні судження, ставлення тощо.

Частотність і процедури проведення оцінювання, а також види діяльності, результати яких підлягають оцінюванню, педагоги визначають з урахуванням дидактичної мети, особливостей змісту навчального предмета / інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема.

Оцінювання результатів навчання учнівства здійснюється відповідно до вимог Державного стандарту базової середньої освіти та створених на його основі МНП із застосуванням різних способів і засобів для визначення рівня досягнення результатів навчання для певної групи результатів або її складників, а також змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом).

Оцінювання результатів навчання здійснюється із застосуванням таких способів і засобів:

- усного (опитування індивідуальне, групове тощо);
- письмового (окремі навчальні завдання, зокрема тестові з використанням ІТ, перекази тощо, а також діагностувальні роботи, диктанти й ін.);

- практичного (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей з використанням електронних засобів навчання тощо);
- комплексного, що поєднує різні способи й засоби оцінювання, кілька змістових одиниць певної програмової теми / частини теми (якщо тема велика за обсягом) / кількох тем чи розділу і передбачають оцінювання (за кількома групами результатів або їх складниками).

Семестрове оцінювання здійснюється за групами результатів навчання, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрового за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі чи учениці щороку.

Під час проведення оцінювання результатів навчання викладачі Сілецької гімназії імені Івана Климів-Легенди користуються діючими нормативно-правовими документами, зокрема рекомендаціями щодо оцінювання результатів навчання здобувачів освіти відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти (затверджено наказом МОН України № 1093 від 02.08. 2024р)

**Навчальний план для 5 - 6 -х класів
Сілецької гімназії ім. Івана Климів-Легенди
на 2024-2025 н.р.**

Назва освітньої галузі	Інтегрований курс	Навчальний предмет	Кількість годин на тиждень у кл.	
			5	6
Мовно-літературна		Українська мова	4	4
		Українська література	2	2
		Зарубіжна література	2	2
		Іноземна мова (англійська)	4	4
Математична		Математика	5	5
Природнична	Пізнаємо природу		2	2
		Географія	0	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		1	1
Громадянська та історична	Досліджуємо історію і суспільство		1	2
Інформатична		Інформатика	2	2
Технологічна		Технології	2	2
Мистецька		Музичне мистецтво	1	1
		Образотворче мистецтво	1	1
Фізична культура		Фізична культура	3	3
Міжгалузеві інтегровані курси				
Соціальна і здоров'язбережувальна	Духовність і мораль в житті людини		1	1
Усього			31	34
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			31	34
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			28	31

Директор

Галина НАВРОЦЬКА

Вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів: групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати; спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;

конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;

орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких:

скорочений буквений запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання;

цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання;

перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання;

цифра після крапки означає номер загального результату навчання; наступна цифра означає номер конкретного результату навчання;

остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

Метою мовно-літературної освітньої галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень.

Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 1 до Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898..

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською мовою) для класів (груп) з українською мовою навчання) зазначені в додатку 2 Державного стандарту і передбачають, що учень:

взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;

сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;

висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та

сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;

досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) зазначені в додатках 5 і 6 Державного стандарту та передбачають, що учень:

сприймає усну інформацію та письмові тексти іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування;

взаємодіє з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу засобами іноземної мови;

надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення іноземною мовою.

Метою математичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через формування математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та подальшої професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вміння розв'язувати математичні та практичні задачі; розвиток логічного мислення та психічних властивостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті.

Компетентнісний потенціал математичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 7 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з математичної освітньої галузі зазначені в додатку 8 Державного стандарту і передбачають, що учень:

досліджує проблемні ситуації та виокремлює проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;

моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії, плани дій для розв'язання проблем; критично оцінює процес і результат розв'язання проблем;

розвиває математичне мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіє математичною мовою.

Метою природничої освітньої галузі є формування особистості учня, який знає та розуміє основні закономірності живої і неживої природи, володіє певними вміннями її дослідження, виявляє допитливість, на основі здобутих знань і пізнавального досвіду усвідомлює цілісність природничо-наукової картини світу, здатен оцінити вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем.

Компетентнісний потенціал природничої освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 9 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з природничої освітньої галузі зазначені в додатку 10 Державного стандарту і передбачають, що учень:

пізнає світ природи засобами наукового дослідження;

опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту;

усвідомлює закономірності природи, роль природничих наук і техніки в житті людини; відповідально поводить себе для забезпечення сталого розвитку суспільства;

розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами).

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування

критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Компетентнісний потенціал технологічної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 11 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з технологічної освітньої галузі зазначені в додатку 12 Державного стандарту і передбачають, що учень:

формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;

творчо застосовує традиційні і сучасні технології;

ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;

турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Метою інформатичної освітньої галузі є розвиток особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження, забезпечення власного і суспільного добробуту, критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві.

Компетентнісний потенціал інформатичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 13 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з інформатичної освітньої галузі зазначені в додатку 14 Державного стандарту і передбачають, що учень:

знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;

створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них;

усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;

усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту.

Компетентнісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 15 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі зазначені в додатку 16 Державного стандарту і передбачають, що учень:

турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту;

визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;

усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики для здоров'я і суспільства;

виявляє підприємливість та поводить етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через осмислення минулого, сучасного та зв'язків між ними, взаємодії між глобальними, загальноукраїнськими і локальними процесами; формування ідентичності громадянина України, його активної громадянської позиції на засадах демократії, патріотизму, поваги до прав і свобод людини, визнання цінності верховенства права та нетерпимості до корупції.

Компетентнісний потенціал громадянської та історичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 17 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з громадянської та історичної освітньої галузі зазначені в додатку 18 Державного стандарту і передбачають, що учень:

мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства;

мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища;

мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання;

мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох; розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їх інтерпретації;

усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації;

дотримується демократичних принципів, конструктивно взаємодіє з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством, долучається до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем, усвідомлює необхідність утвердження верховенства права і дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Компетентнісний потенціал мистецької освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 19 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі зазначені в додатку 20 Державного стандарту і передбачають, що учень:

пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;

формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних

видах мистецтва;

пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;

використовує інформаційне середовище у власній творчості і художній комунікації.

Метою освітньої галузі фізичної культури є гармонійний фізичний розвиток особистості учня, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок, розширення рухового досвіду через формування стійкої мотивації учнів до занять фізичною культурою і спортом.

Компетентнісний потенціал освітньої галузі фізичної культури та базові знання зазначені в додатку 21 Державного стандарту.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з освітньої галузі фізичної культури зазначені в додатку 22 Державного стандарту і передбачають, що учень:

формує власну психічну та соціально-психологічну сфери особистості засобами фізичного виховання;

систематично займається фізичною культурою, володіє технікою фізичних вправ; усвідомлює значення фізичної/рухової активності для підтримання стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання